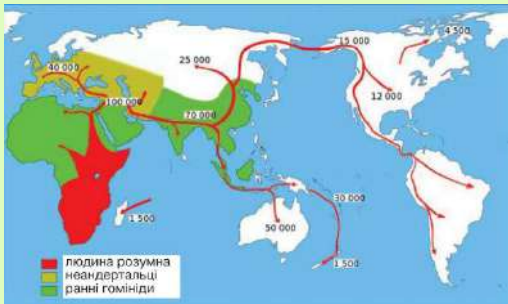

Тема 4. РОЗСЕЛЕННЯ ЛЮДЕЙ НА МАТЕРИКАХ

7 млн років тому – Східна Африка – поява австралопітеків, 2-3 млн. років тому – розселення первісних людей материком. Пізніше **Homo sapiens** («людина розумна», сучасні люди) заселили Африку, 60 000 років тому – Азію, Австралію, 40 000 років тому – Європу, 35 000 років тому – Північну Америку, 15 000 років тому – Південну Америку. Перші люди (неандертальці) на території України (Крим, Закарпаття) – 1,5 млн. років тому.

Чисельність населення – це кількість усіх людей, які проживають на певній території (населений пункт, країна, материк, планета).

До XX ст. чисельність населення світу зростала дуже повільно (голод, епідемії, війни). У XX ст. стався «демографічний вибух» - різке зростання чисельності населення (покращення умов життя, зменшення виснажливої фізичної праці, щеплення).

Рік	Загальна чисельність населення, млн осіб	Рік	Загальна чисельність населення, млн осіб	Рік	Загальна чисельність населення, млн осіб	Рік	Загальна чисельність населення, млн осіб
1	200	1920	1860	1985	4845	1996	5800
1000	275	1930	2070	1990	5246	1997	5880
1250	375	1940	2295	1991	5385	1998	5950
1500	420	1950	2500	1992	5480	1999	6030
1700	615	1960	3050	1993	5544	2000	6100
1800	900	1970	3700	1994	5607	2018	7632
1900	1625	1980	4450	1995	5734	2050	11 000

Переглянь
відео

Розміщення населення – розподіл населення на поверхні Землі.
Густота населення – це показник, що характеризує рівень заселеності певної території, кількість постійного населення на одиницю площі (осіб/км²).
Густота населення (осіб/км²) = Кількість населення (осіб) : Площа (км²)

Тема 4. РОЗСЕЛЕННЯ ЛЮДЕЙ НА МАТЕРИКАХ

Людські раси – історично сформовані групи людей, пов'язані єдністю походження, які мають певні фізіологічні ознаки, що наслідуються (колір шкіри, волосся, очей...).

Людські раси: **європеїдна** (євразійська, Є) – 42,3 %, **монголоїдна** (азіатсько-американська, М) – 36 %, **негроїдна** (африканська, Н) – 7,4 %, **австралоїдна** (океанійська) – 0,3 %; **мішані раси** – 14 %: давні (ефіопи, дравіди, мальгаші), молоді (метиси Є+М, мулати Є+Н, самбо М+Н). У межах рас розрізняють групи людей – етноси (народи).

Етнос (народ) – це група людей, яка історично склалася на спільній території проживання, подібності мови, господарської діяльності, культури, релігії тощо.

Діаспора – представники народу, що мешкають на території іншої країни.

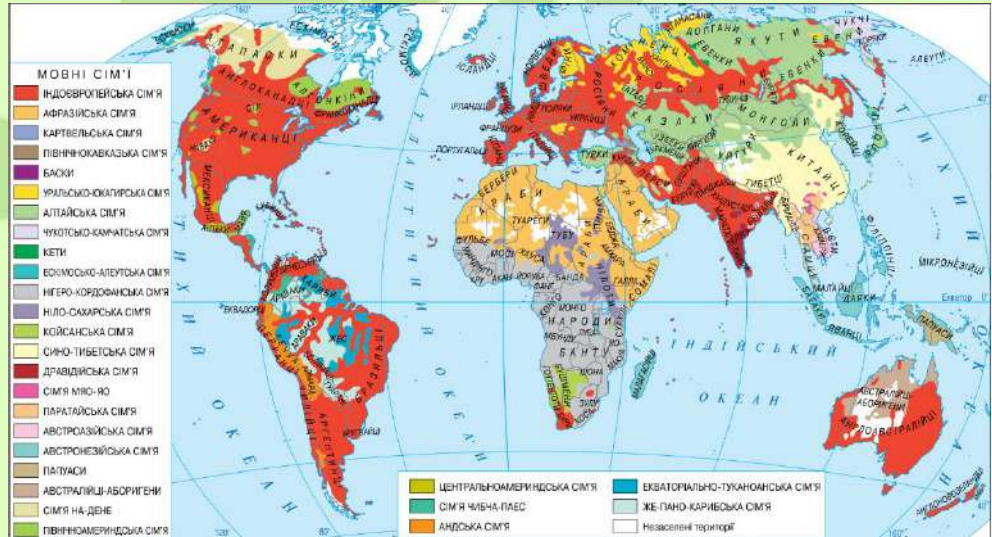
У світі налічується близько **5 000 етносів** (народів). **Найбільш численні народи:** китайці (хань) – 1,2 млрд., гіндустанці – 219 млн., американці США (187 млн), бразильці (137 млн), японці (126 млн). **В Україні** за переписом 2001 року проживало **37,5 млн. українців** (титульний етнос, 78 % населення держави) + **національні меншини** (поляки, румуни, греки...) та **корінні народи** (кримські татари, караїми, гагаузи, кримчаки). **Українська діаспора** (західна та східна) – **11-13 млн. осіб**.

Головна ознака народу – мова.

Найпоширеніші мови (мови 60 % людства): китайська, англійська, гінді й урду, японська, арабська, іспанська, португальська, французька, німецька.

За спорідненістю мов народи світу об'єднують у близько 20 мовних сімей, найбільша з них - індоевропейська.

Українська мова належить до східнослов'янської підгрупи слов'янської групи індоевропейської мовної сім'ї – 50 млн. носіїв.

Культурна (етнічна) самобутність – це унікальні особливості культури, мови, традицій, релігії, способу життя, що формуються внаслідок довготривалого спільного проживання і взаємодії людей.

Складові культурної самобутності: мова, традиції та обряди, релігія, їжа та кулінарія, мистецтво, спосіб життя, історія та спільні цінності.

Переглянь
відео та
перевір
свої
знання

**УСІ ЛЮДИ РІВНІ! РОЗУМОВІ ЗДІБНОСТІ
НЕ ЗАЛЕЖАТЬ ВІД РАСИ ЧИ ЕТНІЧНОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ**

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для ЗЗСО. – Автори: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В. - Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021р. № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022р. № 324).
2. Булава Л. М. Географія: підручник для 8 класу ЗНЗ / Л. М. Булава. - Харків: Вид-во «Ранок», 2016. – 208 с.
3. Географія: підручник для 6 класу ЗЗСО / В. М. Бойко, С. В. Міхелі. - Вид. 2-ге, доопр. - Харків: Сиція, 2020. – 256 с.
4. Географія: підручник для 7 класу ЗЗСО / Тетяна Гільберг, Андрій Довгань, Валерій Совенко. – Київ: Генеза, 2024. – 272 с.
5. Географія: підручник для 8 класу ЗЗСО / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко. – Київ: «Літера ЛТД», 2021 – 296 с.
6. Географія: Україна у світі: природа, населення: підручник для 8 класу ЗНЗ / О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. А. Покась. – К.: УОВЦ «Оріон», 2016. – 224 с.
7. Географія (рівень стандарту): підручник для 11-го класу ЗЗСО / Віталій Безуглий, Галина Лисичарова. – Київ: Генеза, 2019. – 176 с.
8. Географія (рівень стандарту): підручник для 11 класу ЗЗСО / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2019. – 176 с.
9. Географія (профільний рівень): підручник для 11 класу ЗЗСО / П. О. Масляк, Л. М. Даценко, С. Л. Куртей, О. Г. Бродовська. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019. – 272 с.
10. Довгань Г. Д. Географія: підручник для 7 класу ЗЗСО – Харків: Вид-во «Ранок», 2024. – 320 с.
11. Довгань Г. Д. Географія у визначеннях, таблицях і схемах. 6-7 кл. – Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – 128 с. – (Серія «Рятівник 2.0»).
12. Антропосфера. Населення Землі [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=wZu0AyVa_4M
13. Географія. 6 кл. Урок 59. Кількість і розміщення населення [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=p8W363nESLU>
14. Географія. 6 кл. Урок 60. Раси і народи світу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=38KggqmRQY8>
15. Тест: Кількість і розміщення населення [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://merkator.org.ua/testy/kilkist-i-rozmishchenna-naselenna/>
16. Тест: Раси і народи світу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://merkator.org.ua/testy/rasy-i-narody-svitu/>

